

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Bliža večer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških vrtovih št. 3. Naročnina in inserati pa opravilstvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namaniła se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 6.

V Ljubljani, 17. marca 1898.

Letnik XI.

Deželni zbor.

14. seja kranjskega deželnega zbora dne 24. februarija je bila slavnostna seja. Na dnevnem redu je bil predlog, da dežela kranjska po posebnem odposlanstvu deželnega zbora izrazi svoje čestitanje in izjavo neomejene vdanosti in hvaležnosti povodom petdesetletne cesarjeve vladarske slavnosti. Ta predlog je bil soglasno vsprejet.

V 15. seji, ki je bila 25. febr., pozivljali so poslanci vlado, naj bi se pred vsem ozirala na črto železnice Tržič-Kranj-Loka-Divača, in ko bi bila ta črta nemogoča, naj se ozira na črto Celovec-Tržič-Bohinj.

16. seja dne 26. febr. V tej seji se je slo za povišanje in zboljšanje učiteljskih plač. Naša dežela si je sicer navallila s tem precejšno brame, pa dosedanje plače učiteljev so bile res slabe in zato je bil popolnoma upravičen ta korak deželnega zbora. Finančnega odseka predlog je priporočal prav toplo poslanec Povše, ki je popolnoma priznal potrebo izboljšanja učiteljskih plač. Katol. narodna stranka, katere nekateri gosp. učitelji kar videti ne morejo, je pokazala, da nikakor ni nasprotna učiteljem, marveč se je krepko potegnila zanje. Plače so se zvišale za 52.000 glđ. Seveda, treba bo še marsikaj zboljšati pri plačah učiteljev, a za enkrat je dežela storila, kar je mogla. — V deputacijo, ki se pokloni z deželnimi odborniki in predsedstvom zbornice Nj. Veličanstvu povodom 50 letnega vladarskega jubileja, so bili izvoljeni dr. Papež, župan Ivan Hribar in baron Svegel.

Dne 28. febr. bili ste dva seji, jedna dopoldne, druga popoldne. Zadaja je trajala blizo do polnoči. Na koncu seje opoldne sta odložila v amisu dogovorov mej katol. narodno in narodno stranko svoja deželnoodbornska mandata, in sicer dr. Tavčar od odborništva in

dr. Majaron od namestništva. Potem pa sta bila zopet oba izvoljena v odbor, oziroma v namestništvo.

V tej seji je prečital grof Barbo izjavo, v kateri je obžaloval žaljive besede nasproti kanoniku Kalanu, češ, da je bil napačno poučen. — Poslanec Hribar je utemeljeval samostalni predlog glede obrambe ustavnih pravic slovenskega naroda ter navajal kričeče krivice, ki se godé Slovincem v obsejnih pokrajinah. Nemci so ugovarjali, a ni nič pomagalo. Glasovi združenih slovenskih poslancev so zmagali. Potem se je govorilo o deželnem proračunu. Povdarjalo se je, da odpade davek za žganje in pivo, kateri je deželi prav mnogo nesel. Tudi nekateri drugi dohodki se manjšajo. Skrbeti bo torej treba, da dobi dežela nov denarni vir, zlasti, ker jo čakajo važne naloge n. p. osuševanje ljubljanskega barja, dobrodelne naprave, preskrbljevanje vode v krajih, koder je ni, in to s pomočjó vodovodov in vodnjakov itd., z jedno hesedo, veliko dela še čaka. Zato so se stavili razni nasveti in predlogi, kako odpreti deželi nov vir denarja. Deželnemu odboru se naroča, da se obrne do c. kr. deželne vlade z nujnim pozivom, da ustanovi v Ljubljani vseučilišče ter ji sporoči, da je dežela kranjska pripravljena prispevati k ustanovnim troškom z enkratnim zneskom 250.000 glđ. v desetletnih obrokih, ter izprosi dovoljenje, da se vseučilišče imenuje cesarja Frančiška Josipa I. To je prvi važni korak za ustanovitev slovenskega vseučilišča, katerega mora vsak zaveden Slovanec pozdraviti z največjem veseljem. Povodom cesarjeve 50 letnice ustanovi se še več ustanov. — Prišla je še na vrsto preparedba volilnega reda. Pre-membe obstojé v tem, da se uvedo v kmečkih občinah naravnostne tajne volitve, da je volilni okraj vsaka selska občina, ki ima nad 500 stanovnikov, in da voli, kdor

plačuje najmanj 4 gl. davka. Druge spremembe so odklonili nemški poslanci, ker bi bile njim v škodo, a nam v korist. Ker je pa za vsako imenitnejšo spremembo treba, da so za njo tri četrtine poslancev, in ker so nemški poslanci odšli, morala se je sprejeti volilna presnova, v kateri ostanejo po večem še stare krivice.

Poslanci katol. narodne stranke so to naglašali ter izjavili, da bodo sanapraj še vedno delovali na to, da se pravične zahteve naroda uresničijo. Predloga bila je potem sprejeta.

Malo pred polnočjo je deželni glavar zaključil letošnji deželni zbor s slava-klici na presvetlega cesarja.

Razgled po svetu.

Nekateri, ki hočejo kaj več vedeti, ko drugi ljudje, dejali so še pred kratkim, da dobimo na pomlad v Avstriji *nove ministre*. Zgodilo se je tako. Dne 6. t. m. je prišla nenadoma z Dunaja vest, da je prosil ministerski predsednik Gauč cesarja, naj mu dovoli, da odloži svojo častno službo. Isto so storili i drugi ministri. Cesar jim je naznanil, da je zadovoljen z njih sklepom, se jim zahvalil za dosedanje službovanje ter nekatere izmed njih odlikoval z redovi. Ob enem pa je imenoval grofa Thuna ministerskim predsednikom ter mu naročil, naj sestavi novo ministerstvo. — Predno si ogleđamo nove moze, kateri bodo zopet nekaj časa krmarili državno ladijo po razburkanem morju, ozrmo se še nekoliko na Gauča, ki je le dobrih 100 dnij sedel na ministerskem stolu. Kaj je pač bilo, kar je moža tako hitro spravilo s pota? Njegov prednik Baden se je spodtaknil nad jezikovnimi naredbami in — padel. Ne tako baron Gauč. Kajti ravno malo časa pred svojim odstopom je še izdal *nove jezikovne naređbe*, o katerih mora reči vsak pameten in resnicoljuben človek, da v glavni stvari ustrezajo dejanskim razmeram in upravičenim zahtevam Čehov in Nemcev; oboji so z njimi zadovoljni, vsaj po večini. Povod prepiru, razgrajanju in nagajanju, katero so uprizorili v zadnjem državnem zboru prenapeti nemški narodnjaki, je bil torej odstranjen, in res so se čuli glasovi, da v prihodnjem državnem zboru veliko poslancev odneha od brezplodnega razbijanja. Bilo je tedaj baronu Gauču precej mogoče, začeti resno delo v drž. zboru, a je vendar odstopil. Gauč in njegovi tovariši-ministri bili so le pač bolj uradniki, ki naj bi ugledali pot novemu ministerstvu z jezikovnimi naredbami.

Imamo tedaj nove ministre. So pa ti-le: Ministerski predsednik, kakor rečeno, grof Thun, rojen leta 1847, doma na Češkem. Od leta 1889 do 1896 je bil namestnik na Češkem. Sprva je bil Čehom po volji, pa kmalu so se sporekli, posebno se je zameril Čehom, ker je provzročil leta 1893 za Prago in okolico izjemno stanje. Minister za deželno brambo Zeno grof Welsersheimb, minister za bogočastje in uk Artur Bylandt Rheidt, finančni minister Čeh dr. Josip Kaizl, trgovinski minister dr. Josip Bärnreither, železniški minister vitez Wittek, pravosodni minister dr. pl. Ruber, poljedelski minister baron Kast in minister za Galicijo vitez Jędrzejowicz. — Kdo ve, ali bo novi ministerski predsednik grof Thun mogel uravnati glave nagajivim poslancem in jih ugnati

v kozji rog? Kajti nekaj poslancev je še vedno tako čudnih, da mislijo, da brez razbijanja in razgrajanja ne bodo mogli živet. Bomo videli, kaj bo, saj se državni zbor že prične 21. t. m. in potem bomo imeli priliko videti, kaj da bo storilo novo ministerstvo. Sodili bomo po dejanjih in ne po besedah.

Na *Ogerskem* dobe se ljudje vsake vrste. — Zdaj so se našli tudi taki, ki znajo hitro rešiti socialno vprašanje, to je taki, ki bi hitro odpomogli vsej revi in bedi in vsemu pomanjkanju. Neko poljedelsko društvo sklenilo je namreč, pozvati vse mestne zastope, naj s prošnjami pritiskajo na državno zbornico, da ugrabi vse cerkvene in samostansko imetje. — Ti možje so mislili, kdo ve kako pametno da so uganili. Pa je niso. Skušnja namreč uči, da ugrabljeno cerkveno premoženje nič ne koristi, ampak prav malo zaleže in celo naravnost škodi po starem pregovoru: Jeden krivičen vinar deset pravičnih požre. Poglejmo le v Italijo, koder vkljub temu, da so toliko milijonov pobrali samostanom in cerkvam, ljudje od glada umirajo.

Nemški cesar bo vendar dobil nove vojne ladije, katere že hoče toliko časa, a mu ni državni zbor privolil. Pomagali mu pa bodo k temu ravno tisti možje, katere je nemška vlada pred dobrimi 20 leti kruto preganjala z raznimi veri in cerkvi sovražnimi postavami. To so namreč nemški katoličani. Ti po jedni strani skrbe za to, da se ustreže cesarjevi želji, po drugi pa pazijo in gledajo tudi na to, da ne bo nemško ljudstvo preveč čutilo tega bremena. Z nabiti bode nemški cesar vendar le spregledal in videl, da mora svojim zvestim in udanim nemškimi katoliškimi podložnikom dati kaj več pravic, kakor jih imajo sedaj.

Dne 6. t. m. dvobojevala sta se dva *italijanska* poslanca, Kavaloti in Makola. Povod bilo je neznatno razžaljenje. Kavaloti, hud nasprotnik Avstrije, zagovornik socialnih demokratov, bil je znan kot pravi pretepač. Dvobojeval se je več ko 50krat. A to pot jo je skupil. Makola mu je mahoma predrl z mečem srce in v kratkem je Kavaloti izdihnil. Zdaj pa so tega moža slavili njegovi pristaši na vse načine in ga prav slovesno pokopali. Sramota za naš vek, da se države in postave pripuste tako ubijanje, ker to in nič drugega je dvo boj.

Na *Balkanu* so razmere zelo napete. Med ljudstvom v Macedoniji vre vedno bolj in bolj. Tudi v Bolgariji stvari ne stoje nič boljše. Ze poprej je netila sultanova vlada upor med Bolgari, ker ni hotela strahovati

turških roparskih čet, ki so plenile ob bolgarski meji. Sedaj pa je pričela očitno nagajati Bolgarom, ker pošilja na mejo novih vojaških čet, kar provzroča Bolgarom velik strah. Iščejo si zaveznikov, in dobili jih bodo pri sosednih Macedoncih, ki že težko prenašajo kruti turški jarem.

Nezadovoljnost nekaterih ljudi z obstoječim redom kaže se posebno v tem, da ti nezadovoljneži segajo po vladarjih in kronanih glavah ter jih skušajo spraviti s poti. 5. t. m. popoldne peljal se je *grški* kralj s princesinjo Marijo v vozu iz Falerona v Atene. Nakrat pa se začujeta dva strela, katerih jeden je ranil jezdeca, poleg kočijaza sedečega, na roki. Ustrelila sta dva sločince, skrita v cestnem jarku. Ustrelila sta potem še šestkrat, a le konje ranila. Zločinca so že prijeli. Bila sta le orodje v rokah velike zarote, ki hoče na vsak način pripraviti kralja ob prestol in kraljestvo. Misli se, da je tudi ta zarota provzročila zadnjo tako nesrečno

grško-turško vojsko, da bi tako spodkopala kraljevo veljavo.

Španjcem godi se na Kubi silno slabo. Kar nič si ne morejo pomagati, da bi premagali upornike. Svojo roko imajo vmes Severo-Amerikanci, ki so se že začeli pripravljati na vojsko, dasi nočejo tega priznati. Naročili so namreč več novih lađij, stare pa hite popravljati in pripravljati za vojsko. Oslabela Španjska podlegla bo gotovo, če se le vname vojska.

Na velikansko cesarstvo *Kitajsko* preze sedaj Nemci, Angleži, Francozi, Rusi in Japonci. Kitajsko vlado so že prisilili, da jim je odstopila več mest in trdnjav. Ti narodi pa se grdo gledajo med seboj, ker bi vsakdo rad imel celo Kitajsko, če ne pa vsaj velik kos, a če bo toliko delivcev, bodo deleži majhni. Kitajsko cesarstvo je v Aziji to, kar v Evropi turško cesarstvo, povod vednemu ravsu in kavsu.

Dopisi.

iz Remšnika, sredi meseca marca. Blagi Domo-ljub! Blagovoli iz našega kraja sprejeti nekoliko vrtic, zadevajočih občinske volitve v Remšniku. Do sedaj se ni bilo o naših volitvah kaj posebnega omeniti, ker so Remšničani bili od nekaj vrli narodnjaki in so stali celo v tistih časih, ko je še nemčurstvo v tem okraju gospodarilo, vselej v narodnih vrstah kot skale v sredi penečega morja. Volitve v občinski odbor bile so navadno precej mirne, kajti vsakemu smo smeli brez pomisleka težavno butaro naložiti. Le jeden lisjak bil je nenavadno siten, a ta je že davno veljavo zgubil, ker tri leta ni računa položil, a naposled ga tako postavil, da so mu morali Remšničani 300 gld. doplačati. Od tiste dobe pa, ko se je neki D. v Remšniku naselil, ni več miru. Po vsej sili rad bi bil predstojnik in tako nosil zvonec nemške kulture v narodnem Remšniku. To bi bil za nemčurje strastni »heilo«. Ta možicelj je že pred leti javno v neki gostilni govoril, »da celi odbor z župnikom vred ni pet krajcarjev vreden«, a takrat se je z mogočnim tajejnem zatožbi odtegnil. Slej si je prizadeval, Remšničane za se pridobiti z obrekovanjem razne vrste, govoreč: taki ne sodijo v občinski odbor, ki samo kima in z gospodi držijo, le taki, ki učitelje in duhovne čez rame gledajo; stara liberalna fraza breznačajnih možiceljnov in nemskutarjev. Brusil si je jezik radi snazenja šole, rekoč, da on vsé to opravi ceneje, vendar je pri preliminaru ali predračunu tako naletel, da si je jezik opral; dalje da bo občinsko pisarijo sam opravil; sirota, ko bi zmožnosti dovolj imel; da župnika ni treba zraven, on naj le pri cerkvi ostane. Ravno pretečeno leto pa se je dokazalo,

kako potreben je tak, kateri vidi nekoliko naprej. Marenberžani in Brezničani so hoteli okoli 24 stevilk od Remšnika vzeti in na Brezno in v Marenberg vžolati. A temu se je zoperstavljal župnik kot načelnik šole in občinski odbornik, in tako Remšničani ne plačujejo sedaj kakih 300—400 gld. na leto. Kmalu po volitvi odbornikov, pri kateri sta dva sitna pristaša k sreči odpadla, spoznavši, da ne bo izvoljen D. predstojnikom, je nekoč pri Bastlu v gostilni grozno razsajal ter Remšničane imenoval »hekrlube in švindlarje«. Tudi ude komisijona je imenoval tako, za kar se bo moral pri sodišču opravičiti. Pri volitvi predstojnika vjel je komaj dva glasa. Izvoljen bil je pa pošten narodnjak Peter Gregl, sedanji Bastl, sin vrlega narodnjaka Aleša Gregla, gostilničarja pri cerkvi, kojega geslo je bilo ob času njegovega predstojništva: »občina in cerkev skupaj napravi zbirališče kristijanov«, tedaj celo drugače, kakor D. Aleš Gregl je tudi drugi šolski razred dozidal in tako umno gospodaril, da se je v treh letih okoli 4000 gld. plačalo, ter ni delal tako, da bi se leta in leta plačevalo in nazadnje še veliko dolga bilo. Na njegovo prizadevanje je tudi slavna družba sv. Cirila in Metoda podarila 1000 gld. za šolo v Remšniku. Kakor ta, so se tudi drugi prejšnji pošteni predstojniki trudili za blagor občine in cerkve in z dušnim pastirjem v najlepši složnosti živeli in dobro gospodarili, tedaj niso bili »hekrlubi«. Slava torej vsem Remšničanom, ki nikakor niso marali za privandranega tujca in Nemca, ki jih je hotel koj učiti modrosti! Vsem, ki so zopet čast naše občine rešili, kličemo gromoviti »živeli« in želimo, da bi vedno taki ostali, dokler bo živel slovenski rod.

Podobe iz življenja.

Pravi hudodelnik.

Priobčil G. M.

In zopet smo sedeli neko nedeljo popoldne pod košato sosedovo lipo. Stari upokojeni orožnik pa je po stari navadi imel prvo besedo. In pripovedoval je o preteklih časih, o žalostnih in veselih dneh... Zajemal pa je večinoma iz zaloge bogatih svojih izkušenj.

In ko ga z nova poprosimo, pogladi si čelo, poviše brke, krepko potegne dva trikrat iz pipice ter začne:

Pred več ko dvajsetimi leti greva jaz in moj tovariš Maren pod večer po veliki cesti od M. v L. Bila je ravno ura polnoč, cesta samotna, čuti ni bilo žive duše. Mrzla burja naju prisili, da plašče ogrneva. Kar začujem čuden šum.

»E kaj,« pravi Maren, »bo kakov pes ali sova,« ter se dalje ne briga.

»Ne,« pravim jaz, »bil je človešk glas, le poslušaj!«

Kar je bilo razločno čuti obupen klic:

»Tolovaji, morilci!... Pomagajte, pomagajte!...«

Oba nju pretrse in obstaneva. Zid, obdajajoč umeten log, je segal do velike ceste. Zadej za drevjem zagledava v mesečni veliko poslopje, iz njega je prihajal krik. Iskala sva vrat, da proderava na vrt, kar čujeva težko stopanje po pesku v drevorodu ter objednem ugledava človeško postavo gori na ograjnem zidu. Bil je zločinec, morilec. Ugledavši najine službene klobuke, obstane kakor pribit ter med zobmi mrmra: »Je Bog!«

Maren plane na moža in jaz mu pomagam, ga ukleniti. Držal je še dolg nož v roki, katerega je brez upora oddal. Ko ga izprašujeva, odgovori kratko:

»Žena in otroci moji so lačni. Kruha sem jim hotel dobiti. Splesal sem čez zid, vlonil k gospodu Adelarju, ki je milijonar, ter poskusil odpreti blagajnico. Služabniki so me pri tem zalotili in jaz sem potegnil nož, da bi jih ostrasil; na to sem pobegnil in zdaj sem tukaj.«

Kaj več nisva mogla iz njega spraviti. V tem trenotku pridehi gospod Adelar, preganjajoč tatu z revolverjem v roki ter razjarjeno piha:

»Zanikerni Matija! Zaupal sem mu, sprejel ga v svojo hišo, zdaj me je hotel pa še umoriti!... Naj se še kdo zanesa na poštenost! — Ropar, morilec!«

Morala sva braniti moža, sicer bi ga bil pretepel.

»On je zdaj najin vjetnik, nikdo se ga ne sme dotakniti!« pravi ostro Maren.

»Ako je kriv, ga bo že postava kaznovala; saj je še pravica na svetu!«

Vjetnika peljeva v L., kjer ga je izpraševal preiskovalni sodnik; toda Matija je ostal mutast in je molčal; rekel je le, da se bo opravičil sam pred porotno sodbo:

Dolgo je moral čakati. Ko je bila sklenjena prva preiskava, nama je bilo ukazano, da pripeljeva Matijo pred sodnika.

»Po prebrani obtožbi, predsednik odločno in resno reče:

»Zatozenec, zdaj veste za hudodelstvo, katerega ste obdolženi; kaj imate povedati v svojo obrambo?«

Matija zravna svojo visoko postavo, potegne po svojem zgubančenem čelu in reče:

»Res, zagrešil sem, toda ne jaz sam. Imam sokrivca, ki bi moral sedeti poleg mene na zatošni klopi.«

»Sokrivca imate!« zakliče predsednik. »Zatozenec, varujte se, da si ne zgoršate svoj položaj! Toda govorite, izjavite se!«

»Gospod predsednik in vi gospodje porotniki, poslušajte me: Star sem 58 let in sem marljiv delavec; moje življenje je bilo doslej nepogrešno. Pred sedmimi leti nedostajalo mi je nekega dneva dela in pomanjkanje se je vselilo v mojo hišo. Srce me je bolelo, videč, da morajo stradati moj stari oče, žena in otroci. Podam se k bogatemu kupcu na cesti R. Mož je bil res bogat, toda brezbožen. Obljubil mi je dela, toda tirjal je, da bom delal tudi v nedeljo, da bom meral o petkih jesti meso ter zaničeval vero in blatil duhovne. Strahopeten sem bil dovolj, da sem se mu podal. Zal, saj nisem bil kar nič vnet kristijan. Toda pri tem možu sem izgubil vso vero svojih mladih let, pozabil načela, katera so me doslej podpirala, in postal sem kakor žival, nezmožen razločevati, kaj je dobro ali hudo, prav ali greh.

Moj delodajalec mi je govoril, da Boga ni, čednost in krepost da so prazne besede. Človek naj se ravna le po natornem nagonu. Vse je omejeno na ta svet; s smrtjo je vse pri kraju. Nebesa in pekel so si izmislili duhovni. Dajal mi je tudi časnike, ki so teden za tednom isto ponavljali.

Ker je z življenjem vsega konec, sem si mislil, ker se mi potem ničesar bati ni, tudi nimam kaj upati in pričakovati, ker so nebesa pravljica in pekel izmisljotina, čemu bi si na tem svetu trafil ter si odrekal, kar mi ugaja? Ako je to sreča za človeka, da ima bogastvo in posestvo, čast in veselje, potem imamo tudi mi siromaki pravico, da imamo od tega svoj delež. Ako se ne moremo bogastva s silo polastiti, zakaj bi z zvijačo in prekanjenostjo ne skušali, pridobiti si je. — Misel na Boga bi nas zamogla brzdati v naših poželenjih, toda zdaj so Boga nadomestili z orožniki, ti pa niso nezmožljivi.

Jaz sem se zanesel na svojo spretnost, a ukanil sem se, orožniki so me zalotili. Kaznite me, a ksnite tudi mojega sokrivca, ki me je zavedel, kjer sem zdaj. On je pravi hudodelnik.«

»Kako se imenuje ta mož?« vpraša predsednik.

»Gospod Adelar.«

Množica se je zgrozila. Porotniki se živo ginjeni odtegnejo na posvet. Kmalu zopet stopijo v sodno dvorano in njih odlok se je glasil:

»Ni kriv!«

Mattju se uderó solze in z drhtečim glasom reče:

»Bog je dober! On me je rešil, tega nikdar ne pozabim!«

Brezbožni milijonar Adelar je pobegnil iz dvorane; množica pa je kričala za njim:

»Ta je pravi hudodelnik!«

Listek.

Človek obrača, Bog obrne.

Povest iz kmetškega življenja; spisal Vipavec.
(Konec.)

Na Metkino vpitje in razgrajanje bričev pritekó Kobal in drugi sosedje gledat, kaj se godi pri Petelinu. Biriči so odgnali Ivana, dobri sosedje niso dolgo predvarjali, kako in kaj, rajši so se lotili druge, nujnejše stvari, dela krščanskega usmiljenja. Vzdignili so Miho, pregledali mu globoko rano na glavi, ki jo je starec pobli na ostrem zidnem robu, umili jo ter obvezali, kakor so vedeli in znali ter ga položili na posteljo. Kobal je tekel po gospoda, sosede pa so pospravile po izbi, kakor se spodobi, če pride duhovnik s sv. zakramenti v hišo. Ker se bolnik še ni zavedel, podelili so mu samo zakrament svetega olja. Kobalovi so čuli pri njem celo noč.

Drugi dan se je Miha zavedel, a o gospodu ni hotel slišati ničesar. Tudi župnikovo prigovarjanje ni omečilo trdovratnega grešnika, umrl je, žalostno je umrl nespokorjen; kakoršno življenje, taka smrt!

Mrzel dan je bil, ko so ga pokopali. Pogrebci in drugi Grivčani so se sesli pri Pipanu, ko niso imeli nič silnega dela, dogodek pa se jim je zdel vreden, da se pogovoré o njem.

»Mihe torej ni več; Bog mu daj večno luč, prične krčmar.

»Ti Jože si in boš Jože, če bi te trikrat postavil na glavo,« jezi se Tine Kolarjev. »Kaj bi se potezal še zdaj za onega ođeruha, ko se ti ga ni treba več bati. Vesel bodi, da ne straši in plasi več po Grivčah!

»Ej, Tine, govoriš kakor neuk otrok!« kara ga Kovačev Mattjõe. »Kaj mi vemo, kako je zdaj z Miho? Lahko se je v zadnjem trenutku pokesal in Bog mu je odpustil.

»Najboljše pa bo, da o mrtvih molčimo, če ne moremo kaj dobrega povedati; ne sodimo, da ne bomo sojeni. Vendar je dobro, da zinemo kako pametno, a ne zato, da bi onega obirali, ampak da se mi kaj poučimo; saj moder človek se učí od družih, neopametnika izmodri lastna nesreča, če ga še more. Miha so je hotel polastiti Ivanovega imetje, zato je fanta izdal, a zgodilo se mu je, kakor pravi pregovor: Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Bog pusti nekaj časa grešnika, ga opominja, a ko je mera hudobije polna, ga vdari.«

»Kako ti jo pové, kakor bi jo bral iz bukev,« pohvali ga France Tonček in si natlači pipico. »Kaj pa bo zdaj s hišo? Fanta boóe najbrže spustili.«

»Kaj še, ptiči so zato,« vplete se zopet krčmar v pogovor. »Zdaj ga bodo izpustili, ko vse vré po Laškem in Ogerskem! Mar jim je, če gre kmeteki dom po zlu, ker je gospodar vojak! Gospóda nima srca za nas! Pravijo, da so ga gnali v Ljubljano. Tam ga bodo gonili pred kasarno gor in dol, dokler se ne navadi vseh potrebnih neumnostij, potem ga pošljejo v vojsko in čez nekaj časa bomo slišali oklicati biriča, da je bil v boju ubit. Prav smili se mi siromak, ko je tak kakor jagnje!«

»To pa to,« prikima Lipe Štefkov, »taciš fantov malo po dolini! Res, škoda zanj! Zdaj bi lahko začel dobro živeti, kakor si je revež zaslužil. Saj pravina, vsi trpimo na svetu, bogatini in ubožci, Bog že vé, zakaj.«

»Kaj meniš, Jože, kako bodo napravili s premoženjem?« vpraša radovedni France.

»Ne boj se, da bi škrici pozabili vrediti tako, da bo zanje najboljše,« odvrne krčmar. »V taciš zadevah se že pobriga gospóda po pisarnah, ko se nadeja mastnega zaslužka. Oni sodček so že odnesli, dobro, da ga je Miha odkril, sicer bi ležal veke in veke zakopan, potem bo obravnavava, in gospodarstvo se izvóči temu ali onemu možu, dokler se Ivan ne povrne. Če ga pa ne bo, bo pa križ, ker ni bližnjega sorodstva.«

Se bi bili reševali različna vprašanja, zakaj da gospóda tako zatira kmeta, bodo-li naši vkrotili Laha ali ne, toda pri fari sv. Jurja je zazvonilo poldan, in razšli so se domov.

V.

Nastopila je jesen burnega leta 1848. Zmagosni so se vračali naši vojaki iz Italije, vkrotili se za nekaj časa laske upornike; veseli so hiteli domov, a ne živat mir, ker tudi doma jih je čakal hudoboj; na Ogerskem se je med tem dvignil nevarnejši sovražnik, ki je žugal zdrobiti staroslavno cesarstvo, Košut se je postavil na čelo madjarskim odpadnikom in napovedal cesarju vojsko.

Po vipavski cesti je kar mrgolelo vojakov celo leto, spomladi so korakali polk za polkom nad Laho, zdaj so hiteli brzih nog nazaj proti Ogerskemu. Grivčanov je bilo polno na cesti, kadar so korakali vojaki mimo, nekateri so prihajali iz radovednosti, nekateri pa iz usmiljenja, da so krepčali potrebne z jedjo in pijačo. Med poslednjimi je bila tudi Metka, vselej je prinesla jerbašček sadja in drugih jestvin s seboj in ga razdelila. Upala je, da ugleda tudi Ivana med njimi, zakaj slišala je, da so ga videli spomladi, ko je šel na Laško. A čakala je zaman, toliko tisoč in tisoč se jih je vračalo zdravih in

veselih, njega pa le ni bilo. Govorila je tudi z znanci, ki so prihajali iz bojišča, a o Ivanu ni vedel nihče nič gotovega.

Kmalu so odšle nepregledne vrste mož in kónj, topov in vozov, zavladao je spet navadno, mirno življenje na cesti. Metka pa je bledela bolj in bolj, a tožila ni nikomur, vdala se je v božjo voljo, molče trpela in goreče molila. Molitev je za nas zemljane res prava sreča; ko nam celi svet ne more dati tolažbe, dobimo v nji srčni mir in vteho.

Zdravo Marijo je zazvonilo. Mlad mož, ki se je ob palici pomikal proti Grivčam, sede na obpotni zid in pobožno zmoli angeljevo česčenje. Po molitvi hvaležno vpre svoj pogled na nebo in globoko vzdihne: »Hvala Ti, ljubi Bog, da si mi dal se priti domov!« Potem pospeši svoje korake, kolikor mu dopušča slabotna noga. Med tem se je zmrščilo. Tujec prileze do Petelinove hiše, a ko jo najde zaprto, obrne se proti Kobalovim. Pride na dvorišče in korak se mu nehoté ustavi, srce mu začne hitreje bítí . . .

Ko tako pomislija, bi-li vstopil ali ne, pride Metka iz hiše po drv, ugleda Ivana in misli, da je berač, iščoč si prenočišča, dé mu prijazno: »Le stopite v hišo, mož! Ravno prav prihajate, lahko večerjate z nami.«

To je ostrmela Metka, ko je spoznala v hiši Ivana, o katerem je mislila, da ga nikdar več ne vidi v živ-

ljenju. Nenadno veselje ji je zavezalo jezik, a vendar je Ivan bral na njenem obrazu, da je dobro došel.

Ko se je malo pokrepčal, začel je pripovedovati svoje dogodke, kar je bil vojak. Najprej je potolazil Kobalove, da se ni nič bati zaradi noge, v kratkem mu popolnoma ozdravi in se okrepi, kakor so mu zatrdili večši zdravniki. Pokazal jim je srebrno svetinjo, ki so mu jo podelili zavoljo njegove pogumnosti. Kroglja mu je prebila nogo, a še je ostal na svojem mestu in pomagat svojemu sorojaku, Andreju Čehovinu iz Branice, nabijati topove, dokler se ni sovražnik umaknil. Ranjenca so prenesli v bolnico, kjer je moral dolgo dolgo ležati, ker se ni hotela ranjena kost zaceliti in zarasti. Ko je končal svoje pripovedovanje, povprašal je po domačih razmerah. Vest o stričevi nesrečni smrti ga je hudo zadel, zlasti ker si je domisljal, da jo je sam zakrivil. A Kobal ga je znal pomiriti in potolaziti, vsakdo se smé braniti, kadar pride v tako nevarnost. — Kmalu je Ivan prevzel gospodarstvo. Stričeve krivice je poravnal s tem, da je nekaterim dolžnikom popolnoma edpustil dolgove, drugim zmanjšal, nekaterim krivičen denar povrnil. Cele Grivče so ga bile vesele, kar se je pokazalo na dan Ivanove poroke z Metko. Grivčani so imeli nekak praznik, gostili so se in radovali sreče poročencev in hvalili Boga, da je vse zlo obrnil in spremenil v dobro.

Razgled po Slovenskem.

Velikonočne duhovne vaje za člane in društva krščansko-socijalne organizacije v Ljubljani se bodo vršile pri preč. gg. lazaristih v cerkvi presv. Jezusovega Srca. Začele se bodo v petek pred praznikom sv. Jožefa ob 7. uri zvečer s pesmijo: Pridi sv. Duh in govorom. Drugi dan, praznik sv. Jožefa, bo ob 7. uri zjutraj sv. maša, zvečer ob 5. uri zopet govor. V nedeljo ravno tako kakor v soboto. V ponedeljek ob 1/2 5. uri kratek nagovor, sv. maša, med mašo skupno obhajilo.

Občni zbor katoliškega političnega društva je bil 2. marca v katoliškem domu v Ljubljani. Obširno je poročal predsednik vodja Povše o naših političnih razmerah v Avstriji in v naši ožji domovini. Vzeli sta se v vednost poročili tajnika in blagajnika. K sklepu je bil izvoljen nov odbor za tekoče leto, ki je izmed sebe izvolil zopet prejšnje vodstvo: predsednik vodja in poslanec Povše, podpredsednika kanonik Kalan in dr. Papež, tajnik advok. koncipijent V. Schweitzer in blagajnik dr. Janežič.

Umrli je v Kranji dné 4. t. m. tamošnji notar in deželni poslanec g. V. Globočnik. Rajnik je prav pobožno prejel sv. zakramente za umirajoče in udan v božjo voljo preminul. N. v m. p.!

Umrila je v skofjeloškem uršulinskem samostanu 9. t. m. častita M. Kamila Huber, stara 78 let. Bila je dolgoletna učiteljica notranjega zavoda in je preživela v redovnem stanu 59 let.

Zavod za gluhoneme. Naša deželna vlada išče v ljubljanskem obmestju dve orali prostora, na katerem se ima zgraditi zavod za gluhoneme. Iz tega smemo menda sklepati, da se po tolikem odlašanju vendar le resno hoče pričeti to za deželo prepotrebno delo.

Izpred porotnega sodišča. J o z e f T u r s k i s K o č e v s k e g a, 18 let star, čevljarski vajenec v Ljubljani, je bil tožen zaradi tatvine, ker je ukradel svojemu mojstru Pernetu nad 400 glđ. denarja. Prisodili so mu 2 leti ječe. — Jakob J e n k o z J a m e pri Mavčičah, ki je svojemu bratu oko poškodoval, je bil obtožbe oproščen. — Jakob D u n a j z I g a je novega leta noč ubil svojega tovariša Janeza U r š i č a zaradi malenkostnega prepira v gostilni Kramarjevi na Igu. Hudodelec je priznal svoj zločin ter bil obsojen na šest let v ječo. — Martin Z e l e n c z Z i r o v s k e g a vrha, obtožen zaradi požiga, je bil obtožbe oproščen. — Matej Č u k, po domače Č o k o v e c ali Spukelj je bil zaradi poskušenege umora in zaradi tatvine obsojen na 10 let v ječo. — Alojzij Z a l a r z I g a, ki je dné 19. februarja letos ustrelil svojega brata Jožefa, je bil obsojen k smrti na vešalib.

Plesl v postu. Od D. M. v Polji se nam piše: Na pepelnico sredo in prvo soboto v postu je priredila restavracija tukajšnje vevške papirnice plesni veselici za gospodo imenovane tovarne. Mislimo, ako bi sv. cerkev ne prepovedala v postu veselice, bi vevški gospodi ples se na misel ne prišel; kajti celi dolgi predpust ni marala

plesati, a sedaj v postu pa so jo začele pete srbeti. Kdo pa je tega pohujsanja največ kriv? Menimo, da tisti, ki daje dovoljenje za plesne veselice. Majhen zaslužek je tukaj več, kakor cerkvene zapovedi. Razsodnim možem bo menda to že odprlo oči, da bodo ob času volitev vedeli razločevati med neodvisnimi možmi in tovarniškimi hlapci!

Podpora za škrofulozne otroke. Kakor v preteklih letih bode deželni ovbor tudi letos nekaterim škrofuloznim otrokom podelil podpore po 50 glđ. iz deželnega zaklada, da jim bo mogoče iti v moreko kopelj v Gradcu. Dotične prošnje naj se pošljejo do konca meseca aprila deželnemu odboru, morajo imeti priložen krstni list, zdravniško ter ubožno spričevalo.

Na Bledu se je osnovalo novo »katoliško izobraževalno društvo«. Izvoljeni so v odbor: Janez Oblak, predsednik; Franc Ferjan, podpredsednik; Fr. Vidic, blagajnik; F. Lampe, tajnik; T. Rus, Jernej Kocijančič, Fr. Dolar, odborniki.

Novo društvo. V Tunjicah pri Kamaniku ustanovilo se je posnemanja vredno novo »društvo skupne pomoči o nesrečah pri poslopih in goveji živini tunjiških faranov«, kateremu predseduje preč. g. župnik. Pravila so od visoke vlade že potrjena.

Pri sv. šestu nad Vrhniko se je od 26. februarija do 6. marca obhajal z veliko pobožnostjo in slovesnostjo pod vodstvom gg. lazaristov sv. misijon.

V Mokrenogu je bil županom izvoljen gospod Janex Povše.

V Predesljah se je pri občinskih volitvah vendar jedenkrat izvolil tak občinski odbor, kakoršnega so si občani želeli že dolgo.

Iz Horjula se nam poroča, da je ondi umrla mati horjulskega župnika Marija Bohinjec. Blaga, pobožna pokojnica počivaj v miru!

Požar. Dne 4. februarija sta pogorela v Susji pri Ribnici posestnika Janez Kos in Janez Terdan z vsem hišnim orodjem. Škode je pri prvem 1800 glđ., pri drugem 1700 glđ., a zavarovana sta bila samo za 300

ozíroma 900 glđ. — Lepa hvala ribniškemu gasilnemu društvu za hitro pomoč, a tudi vsem bližnjim in daljnim sosedom.

Nesreča. Dne 2. t. m. ponesrečil se je pri sv. Joštu na Kozjaku 37 letni fant in delavec Janez Valenci pri kopanju šolskega stavišča. Odtrgala se je in zdrknila na njega 15 centov težka skala tako silovito, da je bil revež v 10 minutah mrtev. Na tužni klic sodelavcev prihite na kraj nesreče č. g. župnik, da podele sv. zakramente umirajočemu, ki je bil razun glave od skale pokrit čez in čez. Nagle in neprevidne smrti, reši nas, o Gospod!

Italijansko vino. V torek 1. t. m. se je pripetila v tržaskem pristanišču nesreča vsled uživanja takozvanega »italijanskega vina«. Štirje delavci so se po svojem obedu splazili do nekega soda, v katerem je bilo tako vino, in so se ga skrivaj navlekli, kar ga je vanje moglo. »Vino« jih je takoj tako omamilo, da so pocepali po tleh in se niso ganili, daš je deževalo po njih in je mrzla burja brila. Ker delavcev le ni bilo v času dela na pregled, so jih šli iskat in jih našli vse štiri nezavestne. Tri so sicer zbudili, eden pa je obležal in malo potem je zdravnik naznanil njegovo smrt. Oni trije pa so tožili o groznih bolečinah v želodcu in se kar zvijali v mukah. Vso stvar je vzelo v roke sodišče, ki je tudi zaukazalo dotični sod vina zapleniti in vino preiskati. Pričakovati je toraj, da bo židovski lopovski »vinotržec« doli v Italiji dobil zasluženno plačilo, ako je še kaj pravice na svetu. Ta slučaj pa zopet prav jasno kaže, kako veliko krivico je navailo avstrijsko zakonodajstvo ne samo na naše vinogradnike, katerim je zaprta pot v trgovino z njihovim pristnim, zdravim vinom, ampak tudi občinstvu samemu s tem, da je uvedlo tisto sleparsko klavzulo. Judom in sleparjem se v Avstriji zares vse posreči, le poštenim ljudem se ne more ničesar. Tudi pri nas na Kranjskem se precej šari z »italijanskim« vinom in se mami ljudstvo z nizko ceno, — a kdo ima dobiček? Laški jud! Bodite toraj previdni in ogibajte se vsega, kar sploh nosi naslov »italijanskega vina«, ker v tem vinu — ni resnice.

Raznoterosti.

(Dvajsetletn'ca kronanja Leona XIII.) Dne 2. marca je minulo 20 let, odkar obdaja papeževa tijara častito glavo Leonu XIII. Zanimivo je omeniti, da je cd 262 dosedanjih papežev razven sedanjega le 11 papeževalo 20 let, namreč: Sv. Peter (34—67), Sv. Silvester (314 do 337), Leo I. (440—461), Hadrijan I (771—795), Leon III. (795—816), Aleksander III. (1150—1181), Urban VIII. (1623—1644), Klemen XI. (1700—1721), Pij VI. (1775 do 1799), Pij VII. (1800—1823) in Pij IX. (1846—1878)

(Izvirna zahvala.) Cesar Karol V. sreča blizu Dunaja kmeta, ki žene prašiče na semenj. Toda revež z lepo rejenim prašičem skoro ne pri le z mesta, četudi vpije nad njim in ga bije, kolikor more. »Nikar vendar

ne tepite uboge zivali tako neusmiljeno«, reče cesar kmetiču; »primite ga raje za rep in ga tako pred seboj zenite, in videli boste, da pojde.« — Kmetič stori tako in prešič res urao teče pred njim. Zdaj se obrne kmetič nazaj, se uljudno odkrije in pravi: »Gospod, prav od srca se vam zahvalim za vaš svét, vidi se, da imate veliko opraviti z uporno živino!»

(Previdnosti je treba.) Iz Mostara v Hercegovini se poroča: Pred nekaj dnevi sta pustila zakonska Janez in Marija Kozina svojega dojenčka v odprti sobi. Oba sta odšla na polje. Kmalu pridirja v sobo prešič, napade otroka in mu prizadene na glavi, na vratu in nogah take rane, da je kmalu umrl vsled njih. — Neprevidni

stariši se bodo morali zagovarjati pred sodnijo. — Taki dogodki so se že večkrat pripetili; — treba je tedaj previdnosti.

(Kaj manjka socialnim demokratem?) Imeli smo že prilikó parkrat dokazati, da so »sodruzi« res brezverci. Voditelji socialističnih strank, kakor: Bebel, Liebknecht, Schumeler i. dr. so že večkrat odkrito priznali, da so bogotajci in da je njih stranka brezverska. — Kjer pa ni Boga in vera, tam dosledno ne more biti pravosti, vesti. Zato velja pri socialnih demokratih načelo: »Delaj, kar hočeš, samo pazi, da te nikdo ne zasaci!« Vsakdo je na ta način neumnez, kdor si ne pomaga in ne osreči samega sebe na račun drugih. Tedaj je dovoljeno po tem receptu krasti, prešestvovati in druge hudobije uganjati, da nas le nikdo ne vidi. Kaj ne, lepa morala socialnih demokratov? P. i njih ni Boga, ne npravnega reda, ne večnosti itd. Vsakdo se zamore ravnati po svoji volji, kakor mu bolj ugaja. Ni čuda, da privabijo »sodruzi« nevedno ljudstvo s takimi praznimi frazami v svoje mreže. Značilno pa je za njih stranko, da ima največ takih privržencev, katerim ne ugaja nobeno delo in ki komaj pričakujejo trenutka, ko bo zavlada komunizem in bodo zamogli seči po tujem premoženju. Na zemlji bodo imeli raj, mesto Boga pa bode vživanje in razveseljevanje gospodarilo. Srečni časi za one, ki jih bodo doživeli!

(Ne dajte otrokom orožja!) Dne 4. t. m. je ustrelil 11 letni sin svojo mater. Deček se je igral z revolverjem, ki je bil nabasan s kroglijami. Nameril je orožje naravnost materi v srce, ne vedoč, da je nabasano. Tudi nihče drugi v hiši ni vedel, da je revolver nabit. Ko tako pritiska, se naenkrat sproži petelin, krogla prileti materi v prsa in od tod v pluća. Uboga žena takoj izdihne vpricho sina in ostalih 3 deklic — najmanjša je stara 3 leta. Grozna žalost je zavladała vsled te nesreče v celi družini.

(Prešiči — rešitelji.) Nedavno se je potopil v Avstraliji velik parnik. Bil je komaj 180 metrov od morja oddaljen, a vendar je bilo nemogoče poslati potnikom rešilne čolne, ker je bilo morje jako nemirno. Sedaj se

spomni jeden izmed mornarjev nekaj jako modrega: Na ladijnem krovu je bilo mnogo živalij, med to več prešičev. Prešiči plavajo izvrstno: okolu vratu so jim privezali dolge vrvi in jih spustili v morje; plavali so k obrežju, kjer je bilo zbranega mnogo ljudstva. Na veliko vrv, ki je bila v zvezi z obrežjem in parnikom so privezali druge manjše vrvi, po katerih so se srečno rešili vsi popotniki. Parnik se je kmalu na to potopil.

(Zastrupljeni svatje.) Iz Budimpešte se poroča: V občini Ballus je omežil bogat kmet svojo hčer in napravil pri tej priliki veliko gostijo. Kmalu po obedu je začel vseh 21 oseb hud krč zvijsati. Uro pozneje so umrli trije svatje vsled otrovanja jedil. Preiskava je dognala, da je bilo tele otrovano. — Sedaj se vrši sodnija preiskava.

(Bogataši) V Londonu je umrlo pretečeno leto 126 oseb, izmed katerih je imela vsaka okoli 2 $\frac{1}{2}$ milijona kron. 54 oseb je zapustilo več nego 5 milijonov. Amerikanec Winans je imel samo na Angleškem 60 milijonov, Bibby 44, Gutfroi 25, tovarnar Palmer 24 milij., bankir Curri 18, gospa Wallace ravno toliko, Noorse 13, Gosling 12 milijonov. Social.-demokratski pesnik Morris je zapustil 1 $\frac{1}{2}$ milij. kron.

(Pod klobukem.) Nedavno je prišel v nekem Škotskem mestecu v protestantsko cerkev krepak deček. Služba božja se je že pričela, a dečko se ni hotel odkriti. Vsedel se je pod prižnico s klobukom na glavi. Nak gospod se mu približa in ga opomni, naj se odkrije. A ko se deček še vedno nič ne zmeni za opomin, potegne gospod klobuk iz glave in ga vrže po tleh. Pa kaj je bilo pod klobukom? Deček je imel polno orehov, ki so se sedaj vsi raztresli po tleh. »Vidite, kaj ste sedaj naredili!« zavpije jezno deček.

(Mala Lojsika) snedla je z vidno slastjo in zadovoljnostjo jedno jabolko in se hoče lotiti še drugega. Zda pa zakličejo mati: »Ti neubogljivi otrok, ali ti nisem rekla, da moraš dati drugo jabolko Tomčku!« — »No mati, nikar se ne hudujte,« reče Lojsika, »posabila sem na Vaše povelje ter najprej snedla Tomčkovo jabolko, sedaj sem pa hotela še svojega.

Narodno gospodarstvo.

Stara mera in vago.

V vsaki stroki ljudstvo napreduje in se poslužuje pripravnejših pripomočkov, le stara mera in vago sta še vedno v navadi, in sicer v velik kvar in pogubo. Kupeje se še vedno na kmetih na staro vago in ven prodaja na novo. In kake sleparije se vrše pri stari vagi! Mešajo se uteži. Kupec kupi tele, pri tehtanji देने težjo utež k ložji vagi, in pové, akoravno na videz pošteno vaguje, manj kot je v resnici. Kajti nekteri kupci so tako brezvestni, da imajo vage raznih tež po 2, 3, 4 cente, potem pa težje uteže k ložjim vagam dajejo ali ravno nasprotno, kakor je njim v korist. Zaznamki, ki povedo, da utež k vagi spada, so vsi zamazani in ljudstvo po

navadi tudi ne pogleda na nje, ali se ujemata. Mladi zaroč tudi ne pozna starih znamenj in se moti pri računanjih z raznimi zaznamovanji; v šoli kilogram, doma funt. Ožkar je bila postava za novo mero in vago izdana, nise bile stare več ogledane in vendar se še rabijo. Krivda zadene tukaj v veliki meri merodajne faktorje, ki imajo nadzorovati mero in vago; a ti se tako malo brigajo, da so še čez 20 let v splošni rabi stari krakopi in se pusti ljudstvo brezvestnim trgovcem izkoriščevati. Pri starih vagah se vrši dvoji prestopok, raba stare vage in terpinčenje živali. Zeleti bi bilo, da se strogo postopa zoper staro vago.

Čemu pa je moral kositarke literiske posode napraviti vsak gostilničar tako hitro, sedaj pa v prahu leži!

Zakaj se je novi denar tako hitro in lahko med ljudstvo uvedel? Zato, ker se je strogo postopalo in stari denar je zgubil veljavo.

Kakor se pri stari vagi vrše goljufije, ravno tako se že začenja slepariti pri novi. Dometose se kar odbijejo. 10 kilogramov je jednako 178 funta, vsame se same 17. Kaset, ki proda 5 prešičev, bi tako na samih desetinah bil na zgubi že 2 kg, 1 kg à 40 kr., tedej 80 kr. — Nadalje je tudi postava, da tista oseba, ki ima na občinskih ali mestnih vagah dovoljenje vagovati, mora pod dano prisego s s m a vagovati in ne sme ta posej drugim prepuščati, kar se pa navadno vender le zgodi.

Zaleti bi bilo, da se stare vage odpravijo in da se na novih pravično vaguje. Gospodje, kateri imajo na merodajnem mestu vpliv, prosijo se v imenu blagostanja ljudstva, naj blagovolijo pomagati, da se odpravijo taki nedostaki.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dan 7. aprila 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 5. marca:	80	23	47,	88,	7.
Lina, 12. marca	43	51.	6	50	34
Trst, 12. marca:	77.	43	22,	41	68.
Graec, 5. marca:	4,	89,	58,	33	43.

Tržne cene v Ljubljani.

16. marca.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	12	80	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Rež, „	8	80	Surovo maslo, „	—	85
Ječmen, „	6	80	Jajce, jedno	—	2,
Oves, „	6	50	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	8	60	Goveje meso kgr.	—	64
Proso, „	8	50	Telečje „ „	—	62
Koruzka, „	7	50	Svinjsko „ „	—	64
Krompir, „	2	80	Kostrunovo „	—	40
Leča hktl.	12	—	Pišanec	—	55
Grah, „	12	—	Golob	—	16
Fizol, „	10	—	Seno, 100 kgr.	1	96
Maslo kgr.	—	98	Slama, „	—	1 78
Mast, „	—	72	Drva trda, 4 kub.mtr.	7	20
Špeh, sveč	—	66	„ mehka	5	—

X. zvezek: POVESTI Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

Spemlad se bliža in po dolgem zimskem spanju se bode kmalu novo življenje začelo na polji in po vrtovih. To je čas, ob katerem misli vrtnar in kmetovalec, kje bi si preiskrbel dobrega in zdravega semena. Brez zanesljivega semena je trud na polji brezuspešen. V tej zadevi opozarjamo na dobroznano semensko trgovino, po vsem svetu znano. To je že od l. 1874. obstoječa trdka Edmund Nauthner, ki ima na razpolago in prodajo vsa mogoča kmetijska in cvetlična semena najboljših vrste. Dobiti jih je po vseh boljših prodajalnicah semen.

Kovertes s firmo

priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

Dva krepka dečka

nad 14 let stara se sprejmeta tako v kleparski pouk.
Anton Belec, Senti Vid nad Ljubljano. 288 2—1

Kmetovalcem kateri se hočejo poučiti o maršalem, kar koristi njihovemu uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjižico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava, Spisal Iv. Belec, župnik. Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dobiva se v „Katoliški Tiskarni“

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljeni liker 272 3

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za zelodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepčalno pijačo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. G. Piccoli in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalnih delikates in v specerijah. 99 25—10

C. Klemt, Mlin

tovarna za polkna,
Brúnov na Češkem

priporoča svoja izvorna, šestkrat odlikovana

polkna

in lesena zagrinjala na valjih.

Cenik brezplačno.

Agentje za razprodajanje pri privatnikih se vsprejemajo. 166 5—4

je naprodaj
zraven tudi žaga in devet oralov posestva.

Več pové Anton Klopčič na Vrhpolji pošta Moravče na Gorenjskem. 282 2-2

5-1 4³/₄ klg. kave. 285

poštne prosto proti povzetji, ali če se denar naprej pošlje, zajamčeno najboljšo blago.

Afrk. moka, biserni . . . . . glđ. 8-75
Santos, fini . . . . . > 4-—
Kuba, zelen posebno fini . . . . . > 4-80
Cejlon, modro zelen p. f. . . . . > 6-35
Zlati java, rumen. p. f. . . . . > 6-30
Biserna kava, zelo fina . . . . . > 5-70
Arab. moka, blagodišeč . . . . . > 7-10

Cenik in carinski tarif zastoj.

Ettlinger & Co., Hamburg.

100 do 300 glđ.

na mesec lahko pošteno zaslužiti sleherni ter povsed brez zguba, ako hoče prodajati postavne depuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludevika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschgasse 8. 459 10-7
98 10—6

Marijateljki grenček

(v trgovini popolnoma prost, sme ga torej prodajati vsak trgovec. Razprodajalec dobé najvišji popust. Plakati v vseh jesikih za reklamo se dobé zastonj)

Okrepčujoč, okusen, poživiljajoč, osvježujoč, v dijeteljnem okruzi blagodejen je

Želodčni liker najkrajšega vonja (aroma) in najboljega ukusa, na zoperno grenček, marveč prijetno pogreni. — Srešno izbrana sestava izredno dobrih, čistih selih, najvestnejša priprava s najboljšo podatavo alkohola omogoči prirejanje najizvrstnejšega želodčnega grenčeka, kateri krepi želodec in je potrjen po številnih zahvalah. — Steklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gld., 12 stekl. samo 2 gld. — Dobiva se v vseh prodajalnicah, toda pri nakupovanju: **Pozor!** Pristen in pravi ima varstveno znamko **Marijino Galje**, katera je oblasveno vknjižena. Glavna zaloga:

Varstvena znamka.

Lekarna Trnóczy. Ljubljana, Kranjsko,

katera razpošilja — da se občinstvo seznaní s praviim, pristnim blagom — najmanj 6 steklenic z obratno pošto po vseh delih sveta 191 24—20

Poročilo

lekarne pri zlatem orlu

I. Svobode naslednika
v Ljubljani, poleg čevljarkega mosta.

Vsled letošnje nizke cene ribje masti znižal sem pristnemu ribjemu olju ceno tako, da originalna steklenica, koja je veljala doslej 50 kr., velja odslej **samo 35 kr.**

Geniki, obvezajoči vsa ljudska domača zdravilna sredstva in homeopatična zdravila, kirurškična obvezila in zdravila za živino itd. razpošiljajo se na željo vsepovsod zastonj in franko. Odpošilja se točno in pripravljiva vestno.

Mr. Ph. Mardetschlaeger,

289 1

lekarnar in kemik.

Liniment. Capsici compos.

231 10 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39—24

Richter-jev liniment s 'sidrom'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Da se prepredijo vse prevare, imam odsej to oblasveno registr. varstveno znamko.

Jedino pristen

BALZAM

(Tinctura balsamica)

dobavlja na debelo in na drobno samo oblasveno koncesijonirana in trgovinskosodno protokolirana tovarna balsama lekarnarja

A. Thierry-ja

v Pregradi pri Rogatecu.

Pristen samo s to try. sodno registrovane zeleno varstveno znamko.

Celotna priprava mojega balsama stoji pod zakonom 109 (24—3) nitim varstvom vzorcev.

Najstarejše, najpreizkušenejše, najcenejše in najreelnejše ljudsko domače zdravilo za prsne in pljučne boli, kašelj, izmečke, krč v želodcu, manjkanje slasti, slab okus, slabo dišečo sapo, koicanje, zgago, vetrove, zaprtost telesa itd., za notranjo in vnanjo porabo proti zobobolu, gnjitu v ustih, ozeblini, opekljinami itd. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: **Tovarna balsama lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu.**

Cena franko za vsako poštno postajo Avstro-Ogerske je z zabojem vred:

12 malih ali 6 dvojnih steklenic . . . . . 4 krone,
60 " 30 " . . . . . 18 kron.

V Bosno in Hercegovino 30 novč. več.

Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih falsifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal sodnim potom.

Lekarna Jedino pristno
angelja varuha Centifolijsko mazilo

(balsamsko mazilo iz rože centifolia).

Najkrepkejše vlažno mazilo sedanosti. Velike antiseptične vrednosti. Posebno vnetji nasprotnega učinka. Pri vseh še tako starih vnanjih belih, škodah in ranah gotov vspeh. — vsaj najmanj zboljšanje in olajšanje bolečin prozurojoče.

A. Thierry-ja
v Pregradi.

Manj nego dve škaltjci se ne razpošiljati; razpošilja se jedino le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska. Cena s poštnino, voznim listom in zavojem itd. na 2 lončka 3 krons 40 vin.

Svarim pred nakupovanjem neučinkujočih ponarejanj in prosim natanko na to paziti, da je na vsakem lončku vžgana zgornja varstvena znamka in firma „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“. Vsak lonček mora biti zavit v navodilo za uporabo, katero ima to varstveno znamko. — Ponarejalce in posnemalce mojega jedino pristnega centifolijskega mazila bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal; isto tako prodajalce falsifikatov. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: **Lekarna angelja varuha in tovarna balsama A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu.**

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu nazivu 274 (20—2) kazu ali proti povzetju zneska.

V zalogi »Katoške Bu-
kvarane je ista tu se dobiva
po vseh knjigarnah v četrtim
pomnoženem natisu za slo-
venske gospodnje in kuharice
prepotrebna knjiga

Slovenska kuharica

navod okusno ku-
hati navadna in
imenitna jedila.

Spisala in in na svitlo
dala Magdalena Pleiweis.
— Tej novi izdaji je pridejan
obširen dodatek, katerega
je spisala M. Lavtitar.

Vkljub temu, da je vse-
bina knjige vsled dodatka zda-
tno obširnejša, kakor v prvjnih
izdajah, knjiga obsega v novi
izdaji 398 strani, ostala je
cena stara, namreč za ne-
vezano 1 gid. 50 kr., za
vezano v platno pa
1-80 gid.; po pošti poslana
10 kr. več.

Služba
organista in
cerkavnika
je oddati v Dolu
(Lustthal). 284 2-1

Pserhoferjeva „lekarna pri zlatem državnem jabolku“ na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

stareznano, lahne odvajajoče in od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sred-
stvo. — Te kroglice so iste, ki so vže več desetletij pri občinstvu dobro znane pod imenom
J. Pserhoferjeve kričstline kroglice, in se edino pristne izdelujejo le v lekarni
pri „zlatem državnem jabolku“ na Dunaju I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami gid. 1-5.
Ako se svota vnaprej pošlje, veja s poštnine prosto pošiljativjo vred: 1 zavitek kroglic
gid. 1-25, 2 zavitka gid. 2-80, 3 zavitki gid. 3-35, 4 zavitki gid. 4-40, 5 zavitkov gid. 5-20,
10 zavitkov gid. 9-20. (Manj kot jeden zavitek se ne more razpošiljati.)

Prosi se, izrecno zahtevati „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“
ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu radeče tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno
je tudi na navedilu za uporabo.

Balzam za ozeblno J. Pser-
hoferjev
1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljat-
vijo 65 kr.

J. Pser-
hoferjev **trpotčev sok**, razslizujoč,
stekl. 50 kr.

J. Pser-
hoferjev **balzam za gušo** stekl.
50 kr.
s poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.

Stollovi kola - preparati
izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter
kola-vina ali izlečka 3 gid., pol litra 1 gid.
60 kr., četrt litra 85 kr.

J. Pser-
hoferjeva **grenka tinktura za**
želodec (preje življenjska esenca ime-
novana). Lehkotno odveja-

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in ino-
zemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskrbe. — Pošiljativje po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljativju zneska,
večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar vnaprej pošlje (najboljše po poštni nakasneti),
je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativju s povzetjem. 226 (6-5)

joče sredstvo, oživlja in kreпча želodec,
ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr.,
dvanaest stekl. gid. 2-—

J. Pser-
hoferjev **balzam za rane** stekl.
50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pser-
hoferjeva, najboljšje sredstvo za rast las, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane
pok. prof. Stendela, lonček 50 kr., s pošti-
nine prosto pošiljativjo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
A. W. Burleha, domače sredstvo proti
slabemu prebavljanju. Zavoj gid. 1-—

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prmi sirup
rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pēt,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje
kostij. 725 20-12

Cena steklenici je 1 gid. 25 kr., po pošti 30 kr.
več za zaviljanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbabny-jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katera znamenja naj
se blagovoli paziti.

289 6 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Konsumnega društva v Cirknici,

vpisane zadruge z omejenim jamstvom“,
ki bo

dné 3. aprila 1898 (na cvetno nedeljo) ob
3. uri popoldne v cirkniškem župnišču.

s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor načelnika. — 2. Predložitev in
potrjenje računa za dobo od 21. nov. 1896 do
31. januarja 1898. — 3. Prememba pravil. —
4. Izvolitev 3 članov predstojništva. — 5. Izvolitev
pregledovalnega odseka. — 6. Razni nasvèti.

V Cirknici, dné 14. marca 1898.

287 1-1

Predstojništvo.

1898

Mauthner's Samen.

Aussatzzeit: Ende Februar und März.
Sastweite: 25-30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Treflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih
 zeliščnih in cvetličnih semen

zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih
 s sednjake vpisano
 varstveno znamko „medved“

se nahajajo
komisijska skladišča

pri največ
 veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni trdki, toraj nastavljena le jedna omara. Kjer ni skladišča teh semen, se je obrniti naravnost do trdke.

Kot sveža in pristna semena, trdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrássystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavijke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Konec februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in se na novo pognojena.

Franc Stupica,

trgovec z železino in specerijskim blagom

v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 1,
 zraven Ančnikovega skladišča za žito,
 priporoča svojo veliko zalogo vseh v

železnino spadajočih reči,

kakor kovanja za cerkve, župnišča in hiše, sploh za različne stavbe, dalje kuhinjskega orodja, štedilnih ognjišč (sparherdov) ter bogato pozlačenih nagrobnih križev in različno orodje za kmetovalca.

Raznovrstno mizarско, tesarsko, usnjarsko in ključavničarsko orodje, traverze in dobro ohranjene železniške šine za oboke, vodne sesalke, (pumpe), vlitte kotle po jako nizki ceni.

Najfinejši cement za stavbe in vodnjake, biš (štorje) za obiljanje stropov, in strešni klopj (Daoh-pappe). 280 2 148 6-3

Nadalje različnega in bogato založenega

specerijskega blaga.

Pege

286 10-1 odpravi v 7 dneh popolnoma 195 48-1

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crême

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olupšanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 nov. ima za prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

PRISTEN

Cena stroju 25 kr. (50 vinkov)
 vsebina 500 gramov.

280 3